

סיפור אישי של אברך - אחד מפעילי ארגון "נפשנו" את דרכי התורנית התחלתי בישיבת הסדר ברמת גן ופזלתי לא מעט לעבר הישיבות החרדיות, היתה לי הרבה התלבטות וכבר החלטתי להמשיך את דרכי באותה ישיבה ברמת גן אלא שערב אחד הלכתי לברכה העירונית ברמת עמידר לעשות קצת ספורט ושם פגשתי את ק' אברך בוגר פונוביז' שהלך משום מה גם הוא לברכה באותו ערב וכך בתוך המים התחלנו לשוחח ודי מהר השיחה עברה לעניינים תורניים וממילא החלטתי לנצל את ההזדמנות וביקשתי מק' ללמוד חברותא ביחד כי באמת נראה היה שיש מה ללמוד ממנו, הוא הסכים ורק אחרי שיצאנו מהברכה וחזרנו ללבוש הרגיל שלנו

הוא ראה אותי לראשונה עם ג'ינס וכיפה סרוגה והבין שאני לא בדיוק חרדי מבית, הלכנו לבית מדרש באזור ולמדנו ולמדנו ולמדנו ולמעשה קצת שכחנו את עצמנו, אשתו הסתבר אח"כ כבר כ"כ דאגה עד שהזמינה משטרה ודיווחה על נעדר...

אותם הימים היו בין הזמנים של ניסן, ואנחנו ניצלנו את ההזדמנות והתחלנו ללמוד ביחד יום יום, אני הייתי מגיע אליו מקריית אונו ומיד היינו מתיישבים ולומדים במשך שעות ע"ג שעות, ובין לבין גם דיברנו פה ושם על השקפה, וההמשך כבר ממילא מובן, אני כבר לא חזרתי אל ישיבת ההסדר אלא עברתי לישיבה מוכרת למתחזקים בדרום הארץ.

באותה הישיבה הושם דגש חזק במיוחד על התמדה ודקדוק הלכה, ההתייחסות לנושא שמירת ההלכה בלי פשרות היה בולט ואמיתי במיוחד כראוי לכלל יראי ה', התפילה היתה חזקה ובאריכות כל נידון הכשרות בואר שם ע"י ראש הישיבה

בצורה מאוד מפורטת באחת השיחות בהתבטאותו הנוקבת "התורה ציוותה לאכול כשר ולא ציוותה לאכול דבר שיש לו

הכשר" כלומר זה לא משנה אם יש הכשר מ"מ התורה ציוותה את האדם לעשות כל שביכולתו לדעת שמה שהוא מכניס לפה יהיה באמת כשר, ההתייחסות למושג של כולם עושים ככה, והרב הזה אמר ככה וכו' היתה באופן המוכר מגדולי ישראל של כל הדורות שטענות אלו אינן משנות כמעט כלום עד כמה שהדבר נוגע להלכה מהלכות התורה

והעיקר הוא הכתוב בשו"ע ובפוסקים, וכך בכל עניין ועניין הלכתי הקו הכללי היה ע"פ רוב להחמיר עד קצה הגבול היותר אפשרי, כמעט בהכל זה היה כך חוץ מבנושא אחד ששם פתאום הכל נראה אחת, פאה נכרית.

כאן משום מה הגישה היתה מאוד שונה, בזה אדרבא רבני הישיבה דחפו ועודדו מה שיותר את דרישת הבחורים לכך שהכלה המיועדת תלך בפאה נכרית בדווקא, באופן כללי כל אחד יודע שיש מחלוקת בנידון זה ויש כאלו שאוסרים וזה אפילו בפאות שלפני מאה שנה, ולכן הדבר נראה קצת מוזר שפתאום צוות הישיבה שדרכם בקודש היא להחמיר במה שאפשר נוקט פתאום גישה הפוכה, באופן כללי התחושה היתה סביב הנושא כאילו מעולם לא היה בזה נידון הלכתי משמעותי, ורק כמה שותי"ם נידחים אסרו את הדבר, ובסה"כ הדבר נבדק ונתברר הדק היטב כי אין בזה שום צד איסור כלל וכך בסיוע המושג אמונת חכמים והשאיפה להיות "תלמיד ומקבל" שהיתה חזקה בקרב הבחורים התחושה הזו שפאה זו הדרך לבני תורה חלחלה גם בקרבי.

לי עצמי זה לא ממש היה אכפת איך אשתי תלך עם פאה או בלי, אשתי מספרת לי היום שבפגישה ראשונה היא אמרה כי היא מעוניינת

במטפחת ואני אמרתי שלפי דעתי זה יותר יפה,
אבל יותר מזה אני לא זוכר.

מ"מ כמו שכתבתי כבר בפגישה ראשונה
עם אשתי היא אמרה כי היא רוצה דווקא
מטפחת, ואני הסכמתי לעניין בקל, אך
אחרי זמן מה העסק כבר לא היה כ"כ קל,
הרב שהדריך אותי בשידוכין החל לדון עם
אשתי על הליכה בפאה נכרית, והיא יאמר
לזכותה הגדולה עמדה על שלה, אני עצמי
לא ממש ידעתי מכל המשא ומתן הזה
אלא מתוך סיפוריה של אשתי, היא סיפרה
לי שהרב שאל אותה אם היא חושבת
שהפאה של אשתו היא לא צנועה (ואשתו
כמובן הלכה עם פאה קצרה וקשיחה כמו
של פעם) ואשתי ענתה כי

היא לא מסוגלת ללכת עם פאה שכזו, וכך
עברו הימים התחתנו, והנושא הזה חזר

ועלה, אני עצמי אחרי הרבה זמן של הפנמת אמונת חכמים וקירבה גדולה לצוות הישיבה התחלתי לראות את עקשנותה של אשתי כמין דבר חריג ומשונה, אי כניעה לדעת תורה, וסתם עקשנות חסרת פשר, אבל אחרי הכל הדברים שהיא אמרה בשיחות ביננו עשו להם רושם.

הטענות שלה החלו לאט לאט להכנס אל ליבי, הדבר המרכזי שהיא טענה זה שאף אחת לא שומרת על "התקנון" והיא יודעת שאפילו אם היא תתחיל בפאה "כשרה" אח"כ היא תהיה כמו כולם וכמו שאר חברות שלה שהתחילו בסדר ובסוף הפכו להיות "כמו כולם", היא אמרה על הרעיון הזה שלהחמיר את חומרת הזוהר שלא יראו כלל

שערות שזה פשוט מגוחך שפתאום
הציבור הליטאי "היבש" הפך פתאום
להוט כ"כ לענייני קבלה, עוד היא
הוסיפה על הטענה שטוענים שהאשה
תתקשט עבור בעלה, שלמעשה
הנשים מתקשטות בפאות רק כשהם
יוצאות מחוץ לבית ובבית הבעל רואה
אותם עם איזה סנוד בלוי, היא אמרה
שאפילו יבוא אליהו הנביא ויאמר לה
שזה צנוע היא לא תאמין לו כי היא
יודעת שזה לא צנוע, והאמת היא
שטענה זו די הרגיזה אותי כזה חוסר
אמונת חכמים, אבל למעשה הרגשתי
שהיא צודקת, בתור זוג היינו רגילים
להתארח הרבה אצל משפחות חרדיות
ולנסות להתחקות אחר אורחות חייהם,

ובתור שכאלו שמתני לב שבבתיים
שהבחורות הרוקות התחתנו והתחילו
ללכת עם פאה "צנועה" אני כבר לא
הרגשתי כ"כ נח, כאשר אותם בחורות
היו רווקות אני בכלל לא הרגשתי שהם
קיימות, הם היו נראות כמו צללים כאלו
שמשוטטים בבית וצריך לשמור מרחק
סביר מהם, אבל אחרי החתונה... זה
כבר היה נראה אחרת, כל ההופעה
שלהם היתה מצגת של ראוה פאר
ויופי, אמנם חשבתי שהכל כשר ומותר
אבל הכרתי את עצמי והרגשתי שאני
לא יכול להתמשיך לבקר בבתיים
שכאלו.

היתה שיחה אחת שהיתה לי עם
אברך אחד שמאוד הערכתני, בוורט

שלו סיפרו עליו שהוא מסוגל לשבת על הסטנדר שמונה שעות ברציפות ולעיין בסוגייה, הייתי אוהב לדון איתו בניין השקפה ודרך נכונה בעבודת ה', ובאחת השבתות שנפגשנו דיברנו קצת והוא אמר שעם הזמן אשתי כבר תתרכז ותסכים לעבור לפאה ולהיות "כמו כולם" ומשום מה הדברים עשו אצלי רושם, הרגשתי שקשה לי עם השוני הזה, שיותר מהשוני היתה כאן מעין עדות על עצמנו שאנחנו חריגים משהו, טיפוסים שונים מכולם, וזה לא עשה לי טוב.

בינתיים השיחות נמשכו והמטען

היה רב, עד שאשתי העלתה הצעה שלא יכולתי לסרב לה, היא אמרה "קודם תבדוק את הנושא כמו שצריך ואח"כ נקבל החלטה" לפי הנתונים שנמצא. ומה אפשר להגיד, למרות כל הטענות של אמונת חכמים והשקפה נכונה סוף סוף הטענה שלה היתה כ"כ הגיונית וכי למה לא לבדוק טוב את הנושא, למה להסתמך רק על בדלי שמועות ולנסות להבין מלמעלה מה קורה כאן, למה לא לחקור את הנושא כמו כל דבר אחר, הרי הדבר

הכי נכון בעבודת ה' הוא לשקול
כל צעד וצעד בפלס הנכון הוא
אם לאו, ולא להתפעל ממה
שכולם עושים, ובאמת בתור מי
שהתחנך על בירור הדין הדק
היטב בכל עניין ועניין לא יכולתי
לסרב להצעה שכזו, כך הרי
חונכתי בישיבה, ובאמת כאן
התחיל המסע לחקר האמת
מאחורי הפאה...

בשלב ראשון הרגשתי מאוד
מוזר עם עצמי, פתאום
הרגשתי שאני ממש נבון

לשאול את הרבנים אותם
הכרתי בדבר פשר ההנהגה
הזו של פאה נכרית, מה
המקור ההלכתי, מדוע ישנה
עדיפות כ"כ לפאה על
מטפחת בקרב הציבור הליטאי
אליו השתייכתי ועוד הרבה
שאלות שהציקו לי, הרגשתי
מבוכה נוראית לדון בזה, ועצם
המבוכה דיברה בקרבי בעד
עצמה, למה יש כזו הרגשה
לא נעימה לדון בדבר זה, מה
שלא נמצא בנידונים אחרים

החלוקים בהלכה, אם באמת
הכל בסדר גמור אז למה
ישנה כזו שתיקה רועמת סביב
עניין זה, למה כ"כ הרבה
מתיחות קיימת בשיחות בעניין
זה, באחת השבתות בביתי
התארכה אצלנו בחורה בעלת
תשובה שהגדירה את הנושא
בצורה מאוד יפה היא אמרה
שבכל נושא שהיא רוצה לברר
עליו היא מקבלת תשובות
ברורות ובהירות הרב מצטט
קטעים מהגמרא וראשונים

ושאר ספרי מוסר בעניין מנתח
את הרעיון עד שהדברים
מתיישבים על הלב ואילו כאן
בנושא של פאה נכרית פתאום
הטענה "אמונת חכמים"
תופסת את עיקר המשקל
בהסבר התופעה, למה זה
ככה, שאלה אותה בחורה,
והדברים דיברו בעד עצמם.
באחת השבתות התארחנו
אצל משפ' בני ברקית
שהכרתי, האבא שם תמיד

היה מוכר לי כאיש אמת
שאינו חושש מאף אדם
ודבוק מאוד ביראת ה', אני
באותם ימים עדיין חייתי
בתחושה כי אשתי היא
מחוסרת "השקפה" ליטאית
אמיתי בכך שהיא חובשת
מטפחת והנה כך באותו
ביקור אצל המשפ' הנ"ל
הגיעו גם הבת של המשפ'
ובעלה, ואותה הבת תושבת
קריית ספר חבשה גם היא

מטפחת, היא ראתה את
אשתי והנ"ל החלו לדבר על
ההליכה במטפחת ושיבחו
אחת את השניה, היא סיפרה
לאשתי שנקודת השבירה
שלה בעניין המעבר
למטפחת היתה בזמן
שבעלה החמיא לה פעם
אחת שהשיער שלה יפה
"ממש כמו קאסטים"...
ואז בשולחן בזמן הסעודה
האבא פתח פיו ואמר

"אכשר דרא" האמא
שאלה מה פשר הדבר
והוא ענה לה "תראי את
הולכת עם פאה והנה הבת
שלך והאורחת הולכות עם
מטפחת ברוך ה' אכשר
דרא" אני התפעלתי עד
עכשיו הייתי בטוח
שההידור הוא ללכת
בפאה ופתאום אני שומע
דברים חדשים.

ללא ספק אותו ביקור
הותיר בנו רושם אבל
המהפך בגישה עוד לא
התרחש במלואו, ועדיין
תעלומת הפאה לא נחה
אצלי ולא הרגשתי רגוע
מכל אותם הבנות
סותרות שהתעוררו בי.
אירוע נוסף שחידד את
התמונה היה ביקור אצל

תלמיד חכם אחד
מירושלים, אברך צעיר
אבל גאון בעל שיעור
קומה נדיר במיוחד, אני
ואשתי היינו רגילים
שכל שאלה הלכתית
והשקפתית היינו
שואלים אותו והוא היה
פורס בפנינו את
הדברים כשמלה,

כלומר קודם היה מבאר
את הפסוקים בתנ"ך
אשר מהם נלמד
הנושא, לאחר מכן היה
מפרט את הנידון כיצד
הוא מובא בגמרא אח"כ
את השיטות הראשונים,
השיטות השונות
בהלכה והמנהגים
בימינו בתוספת תיבול

בביאור השקפתי בעניין.
אשתו של אותו אברך
גם היא החליפה בעבר
למטפחת, אבל
מעולם לא ידענו מה
היה הגורם לכך, וכך
בסעודת שבת אצלו
שאלתי על דבר
הפאה, והוא בניגוד

לדרכו בקודש למעט
מאוד בדיבור, החל
להרחיב מאוד בדבר
החשיבות הגדולה של
צניעות האשה ושבח
האשה ההולכת
במטפחת, הוא אמר
"אפשר לקנא בך שיש
לך אשה צנועה

שהולכת עם
מטפחת... " ועוד
דברים כגון אלו שאין
זו דרכו, כמובן שגם
שיחה זו עשתה לה
הרבה והיה נראה
שכבר הדין עם רעייתי
בעניין כיסוי הראש
העדיף וכבר אין מה

לדבר על פאה, אבל
בין לבין כבר החלה
להתגנב ללבי התמיה
מה באמת קורה כאן,
מה פשר הסתירות
הללו בין שני צדדים
כל כך מנוגדים, מצד
אחד אני שומע מאנשי
מעלה על השבח

הגדול של אשה
ההולכת דוקא
במטפחת ואילו מאידך
אני זוכר את דברי
רבותי מהישיבה כיצד
עמדו בנחישות על
החשיבות לפאה
ופתאום הדברים
שלהם נראו לי יותר

ויותר תמוהים.

נקודת תפנית נוספת

היתה בזמן ששמעתי

הקלטה של הגה"צ ר

שלום שבדרון

שאומר "מי יכול

להראות לי שזה

פסוק זה פסק הלכה

מישהו מדורי דורות

עד הדור הזה שיביא
לי איזה מישהו למדן
שיוציא פסק כזה
שמותר ללכת בפאה
נכרית ולהראות כמו
בחורה... " כאן כבר
הבנתי שאין צדק
בדברי רבותי, ההבנה
הזו הייתה קשה אבל

דבריו היו נוקבים
וברורים, ובאמת שכל
הזמן הזה לא שמעתי
אפילו מישהו אחד
שביאר את דבריו
בצורה הלכתית
בהירה רק מלמל כל
מיני רעיונות
השקפתיים שכל

ההבנה מאחוריהם
היא שפאה נכרית
בודאי זה מותר רק
אולי לא הכי
לכתחילה וכאן כבר
נכנסים שיקולים
נוספים של שלום בית
ועוד כל מיני טענות
כאשר לאט לאט

התגברה אצלי
השאלה שס"ס אין
מדובר כאן בנושא
של לכתחילה או
דיעבד אלא בנידון
של אסור או מותר,
ואם כן מה מועילות
כל הטענות
ההשקפתיות בהם

עוטפים את נושא הפאה.

בשלב זה כבר היה
לי יותר אומץ
והתחלתי עכשיו
לדון עם כל מיני
אברכים שונים
שהכרתי בדבר

"העדיפות
ההשקפתית" בעניין,
למדתי אז במיר
פרידמן בירושלים
ובהסעה לכולל פה
ושם ניסיתי לשוחח
עם האברכים
השונים בנושא,

כביכול הייתי מי
שמבקש ללמוד
מהם על ההשקפה
הנכונה, מה שאותם
אברכים לא ידעו זה
שאני כבר חקרת
במעט את הנושא
ורוב הטענות כבר

ה'ו מוכרות לי, וכך
בשיחה עם אברכים
אחד אחרי השני
גיליתי קודם כל
בורות נוראית לגבי
הנושא ומאידך רבים
הודו לי בסופו של
דבר שלא הוא ולא

היא דהיינו האשה
לא רוצים שהאשה
תלך עם פאה אבל
הלחץ החברתי הוא
שעוצר בעדם
מלעשות את השינוי.
בין היתר שמתי לב
שרבנים שדברתי

איתם ענו לי לא
פעם את אותם
הדברים בנושא
כעין דקלום שכזה
שככל הנראה
שמעו ממישהו
ופשוט ההעבירו
הלאה, וכך

התמונה החלה
להתבהר, ובמיוחד
גיליתי תופעה
מוזרה שכאשר
דנתי עם אברכים
למינהם על
דבריהם של גדולי
ישראל כאילו

ואחרים ענו לי הנ"ל
בתשובות מאוד
תמורות, הרב הזה
הוא ירושלמי, והוא
בעל מוסר, והוא
אינו מהזרם שלי
וכו' כאשר למעשה
לא קיבלתי שום

התייחסות רצינית
לדבריהם של
אותם רבנים
שהעולה מדבריהם
הוא כי לפאות ימינו
אין שום היתר.
וכך כיון שמצאתי
עצמי בלי שום

ביאור מהצד
המתיר מה היא
הראיה להיתר וכל
מה ששמעתי היו
רק שיקולים
השקפתיים של
נוחות ורגיעה ולא
להלחיץ את

האשה יותר מדאי
וכו' החלטתי
לבדוק את הנושא
בעצמי והתחלתי
לפתוח ספרי
מפרשים שונים
ולנסות ולמצוא
ביאור לדבר זה

מה ההבנה
מאחורי הרעיון
שמותר לאשה
להראות בדיוק
כמו שהתורה
אסרה ואף יותר
יפה מכך וכל
האיסור הוא רק

כשהשיער מחובר,
פתחתי ספרי
ראשונים וספרי
מצוות את החינוך
הרמב"ם ועוד ולא
מצאתי שום ביאור
והסבר לדבר
כאשר גם על

מצוות מובנות
ופשוטות כגון גדל
וכיבוד הורים יש
פירוט רב בספרי
המצוות
והמפרשים ואילו
כאן בדבר שהוא
כ"כ מחודש לא

מצאתי שום ביאור
ופירוט מה גדר
האיסור
מדאורייתא באופן
שיסביר את
החילוק בין מחובר
לתלוש.

עוד אירוע ברצף
החוויות שעברתי
הוא ביקור אצל
משפחה מצויינת
שהכרנו אני
ואשתי, וכאשר
הבנות שלה

התחתנו, והבנות
שלה היו ועודם
כולם איכותיות
וצדיקות גדולות
מ"מ אחרי
החתונה הלכו
כולם עם פאות

אולי נחשבות
צנועות אבל עדיין
הם נראות
מהממות, וממש
לא נראה שהם
מותרות לפי דברי
הרבנים אותם

שמעתי כגון ר'
שלום שבדרון
המהר"ל דיסקין
השבט הלוי ועוד,
אנשתי שאלה את
אחת הבנות
הנשואות איך

יתכן שהיא
הולכת עם פאה
שנראית כמו
שיער אז אותה
הבת הסבירה לה
שהפאה קצת
מוגבת בפוני וזה

סימן שזה לא
שיער (?) (!) מקרה
דומה היה כאשר
התארחנו אצל
בת של ת"ח גדול
מאוד ומוכר מבני
ברק ואותה הבת

הלכה גם היא
בפאה שנראית
כמו שיער, אשתי
שאלה גם אותה
והפעם התשובה
היתה עוד יותר
מפתיעה, היא

פשוט אמרה "מי
אמר שאסור
שהפאה תראה
כמו שיער?" (!?)
ופשוט לאט לאט
גיליתי יותר ויותר
בורות בנושא

הזה, ומה שבכלל
היה לי מוזר זה
שהרי אפילו
המתירים מודים
שישנם פאות
אסורות, ואם כן
כמו בכל דבר

שיש בו גדרים מה
אסור ומה מותר
וגדרים אלו
נלמדים בעיון ע"י
האברכים לדעת
איך להנהיג את
ביתם פתאום

בפאה נכרית
מצאתי כי אין שום
ספרים עם
חקירות הלכתיות
המבארות בצורה
ברורה ועיונית מה
הם הגדרים

המותר והאסור
ולמעשה הגדרים
נקבעים באופן
מעורפל ולא ברור
ע"י מורות בסמינר
שפעמים רבות גם
הם חובשות פאה,

והדבר תמוה
מאוד שכן כל
אחד ידע שאסור
לנשים לפסוק
הלכות ובמיוחד
לא בדבר שהם
בעצמם נגועות בו

ובמיוחד לא
בדברים שנוגעים
ליסודי הדת
ממש, ואילו כאן
הנשים פוסקות
לכתחילה
בדברים שכל

בית ישראל תלוי
בהם.

באותו עניין
פתאום גיליתי
שהרבה דברים
שאנשתי ביררה
עם כל מיני

מורות שלה
שהם באמת
צדיקות התבררו
כטעות מוחלטת
בהלכה בדברים
שהפוסקים דנו
אותם בחומרה

רבה, כגון שיחה
עם זרים מובא
באבן העזר קט"ו
ס"ד כי שיחה
בטלה של
האשה עם זרים
היא בגדר

עוברת על דת
יהודית שזה דבר
חמור ביותר,
כלומר חז"ל
קבעו שאשה
שעוברת על דת
יהודית מפסידה

את הכתובה
שלה וברמב"ם
משמע כי חז"ל
העדיפו שהבעל
יגרש את אשתו
במקרה כזה
שהיא לא

מתנהגת בצניעות ואדרבא עם הוא מגרש אותה זה נחשב מצווה עבורו, עד כדי כך הדבר חמור ולמרות

הכל רבים אמרו
לי בפשטות
שהדבר מותר
וכך "כולם
עושים"....
אחרי כל זה
הבנתי שלגבי

פאה נכרית בפני
זרים אין מה
לדבר אבל מ"מ
הגעתני איכשהו
למסקנה שהכי
מהודר זה
שהאשה תלך

עם פאה בתוך
הבית, וזה מתוך
שיקולים של
התקשטות בפני
הבעל חומרת
הזוהר וכו'
ובאמת כך

עשינו קנינו פאה
צנועה ופשוטה
לבית ומידי פעם
בשבתות וכו'
אשתי היתה
הולכת איתה.
החיים המשיכו

כרגיל ואני

התנחמתי

במחשבה

שבבטח יש עומק

כלשהו בדברים

ולא תמיד אני

זוכה לדעת
הכל, אבל אז
קורה לי מה
שקורה להרבה
אחרים והשאיר
אותי בהלם

שממנו היה לי
די קשה לצאת,
מדובר כמובן
בשיחה של
הרב אלישיב
בבית המדרש

תפארת בחורים

שם הוא אמר

בצורה כ"כ

ברורה שלא

משתמעת לשני

פנים, שכל מה

שנחלקו

הפוסקים זה רק

בפאות של כמו

לפני מאה שנה

אפילו קצת

יותר יפה אבל

הפאות של
היום זה נראה
לגמרי כמו
שיער ואין שום
נ"מ וכו'... מה
כבר יכול להיות

יותר ברור
מדברים אלו,
חזרתי הביתה
מהמכולת אחרי
הקניות לשבת
שם ראיתי את

העיתון "בקהילה" שפרסם את הדברים, ואשתי אמרה לי אל תדאג עוד

ידאגו לטייח את

זה, אני

התעקשתי כי

הדברים כ"כ

ברורים ואין מה

לעשות לצד

שכנגד, אבל...
ימים עברו
ופתאום התחילו
לצאת
השמועות לחוץ
על כך שאילו

שהקרינו את
הסרטון של
הרב אלישיב
למעשה חתכו
את ההקלטה
ולא השמיעו

את כל
ההקלטה וכו'
וכו'... ומה
אפשר להגיד
אבל התירוץ
כ"כ לא

מתיישב על
הלב, והרי אילו
הרב אלישיב
רק היה פולט
איזה מילה
שהיה משתמע

ממנה איכשהו

שהכשר

כלשהו של

בורקסים הוא די

רעוע כבר חצי

מהצ'בור הייה

נמנע מלגעת
בהכשר הזה,
והנה פתאום
דברים כ"כ
ברורים כ"כ
פשוטים

שאפשר בקל
לשמוע אותם
בטלפון של קול
הלשון ולברר
ועדיין הציבור
מתעלם ועוד

בתירוצים כ"כ
מוזרים ולא
מובנים... בזמן
זה כבר האמת
התחילה להיות
לי ברורה מדאי,

לא השקפה
ולא עומק
בדברים אלא
פשוט טמינת
הראש באדמה
והתעלמות

בוטה
מהמציאות...
אני זוכר
שבאותם
הימים הציע לי
ראש הכולל

שלי לייסד
ביחד כולל
ערב שננהל
אותו יחדיו הן
מבחינה
תקציבית והן

מבחינה
לימודית,
ההצעה היתה
מאוד מפתה
וכמובן
ששמחתי

מההצעה כמו
שכל אברך
צעיר היה
שמח, אבל אז
התחילה
להתגנב לליבי

המחשבה, והרי
ס"ס מה תהיה
התועלת במה
שהאברכים
ילמדו שם
וידקדקו בכל

מיני דינים שכמעט אין להם שום נ"מ למעשה כאשר הנשים שלהם יום יום הולכות

בצורה פרוצה
כנגד כל מוסר
והלכה, ואותה
מחשבה וכאב
על מצב
הציבור התחיל

להיות חזק
אצלי יותר
ויותר...
בכל אותם
הימים שאשתי
היתה הולכת

עם פאה בתוך
הבית הקפדתי
לא לברך
כנגדה, כיון
שידעתי שיש
פוסקים

שסוברים

שפאה

נחשבת כמו

שער ממש

לעניין ברכות

והרי אמרו

חז"ל שער
באשה ערוה
כלומר שאסור
לברך כנגד
שער האשה
וברכה כנגד

שער האשה
נחשבת
לברכה
לבטלה וצריך
לחזור ולברך,
מ"מ חשבת'י

שכדאי לברר

טוב את

הנושא

ובמיוחד אחרי

שהרב

אליישיב אמר

שפאות של
ימינו זה ערוה
ממש, ולכן
התקשרתי
למרא דאתרא
של ביתר

הגר"ד צבי
אורדנטליך
שליט"א דיין
בבית דינו של
הג"ר קרליץ,
שאלתני אותו

בדבר פאה

שנראית כמו

שער והוא ענה

חד וחלק, "אם

זה נראה כמו

שער זה שער"

כלומר אין שום
חילוק, שאלתי
אותו האם זה
רק לעניין דין
של ברכות
לבטלה, והוא

אמר שאין שום
חילוק לשום
עניין וזה נחשב
כאילו האשה
גלויית ראש
לחלוטין, הוא

אמר שאסור
לנו למכור את
הפאה וזה
איסור גמור
ומאוד החמיר
בדבר, אשתי

שאלה אותו
אבל יש הרבה
רבנים גדולים
שהנשים
שלם הולכות
ככה, והוא ענה

"אז הם לא
רבנים גדולים"
היא אמרה
אבל כולם
הולכות ככה
והוא ענה אז

הם עושות
עברה, אשתי
לא ויתרה
ואמרה
שרצונה
כאשה הוא

להתקשט
בפני בעלה,
והוא אמר "אז
תלכי עם
השער שלך
מה את צריכה

לשנים פאה..."
הדברים היו
מאוד ברורים,
לימים הרב
אורדנטלי נאם
בעצרת חיזוק

לאור האסון
שפקד את
ביתר ובו נספו
ברגע אחד
שבעה בני
משפחה אחת

על שלוש
דורותיה ולא
הותירו
אחריהם שריד
ופליט, הרב
אמר שם

בעצרת, אין
לנו מה לחפש
הרבה זה הכל
בגלל הפאות,
פאות ארוכות
ופאות שנראות

כמו שער את

זה אף אחד

לא התייר,

(בעתון המקומי

פרסמו את

דבריו אבל

השמטו מה
שהוא אמר
לגבי הפאות
הנראות כמו
שער והכניסו
רק את דבריו

בעניין הפאות
הארוכות...)
אחרי השיחה
עם המרא
דאתרא
התעוררתי

להבנה של
עד כמה גדול
השקר
בנושא, והרי
לא היה
מדובר ברב

ספרדי קיצוני
אלא בדיין
מוכר אצל
הגר"נ קרליץ
והוא אמר את
דבריו בלי

שום הסתייגות

כלל, ולכן כיון

שכבר חלה

אצלי

התעוררות

בנושא

החלטתי
לבדוק את
נושא העבודה
זרה בפאות
שתמיד הציק
לי, הרי ידעתי

כבר מזמן כי
הרב המכשיר
סובר כי פאות
שנראות כמו
שער הם
איסור גמור,

וגם ראיתי
בספרו שכתוב
כי אסור לסייע
במכירת
הפצת סירוק
וכו' של פאות

האסורות ואם
כן איך יתכן
שבית דינו
הוא המסייע
הגדול ביותר,
וכך החלטתי

לפתוח
שותי,ם
למינהם ולעיין
בספרים
ולבדוק את
הנושא

מקרוב,
והתוצאה לא
איחרה לבוא,
עוד באותו
הערב בייערתי
את הפאה

החדשה של אשתי (היא קנתה אותה רק לפני שבועיים שלוושה)

והפאה של
חברה של
אשתי שהיא
השאירה
בעבר בביתנו,
אשתי די

הופעה
מהחלטה
אבל אמרתי
לה שאם
החברה רוצה
כסף חזרה אני

מוכן לדבר
אבל בשום
פנים ואופן
אינני מוכן
להשאיר
עבודה זרה

בביתנו.

וכך שוב ושוב

התעוררתי

לכאוב את

הנושא ושוב

העניין נשכח
כהרגלו של
דבר עד
שנסעתי
לשבת אוף

רוף אצל משפחה בבני ברק, אחרי הרבה זמן שלא הייתי

בבני ברק,
ובאיזור מגורי
(ביתר) בדרך
כלל המצב
נראה סביר

יחסית, אבל
פתאום
שהגעתי לבני
ברק הדברים
נראו אחרת,

פתאום
כמויות
עצומות של
נשים
שהולכות

בניגוד מוחלט להלכה, פתאום פגשתי כ"כ הרבה חברים

ואנשים
שהכרתי
והערכת
שגם הם כמו
כולם טובמנים

את הראש
באדמה
כאילו כלום
לא קרה
כביכול הכל

בסדר ואין
שום סרח של
בעיה עם
הפאות של
ימינו, כזו

אכזבה היתה
לי מאנשים
שהערכת,
כזה תסכול,
אני זוכר כמה

הייתי מעורער בתפילה של שבת, הייתי אמנם מהורהר

ושבור,
הציבור
החרדי שכ"כ
הערכת,
של מדתי

להכיר אותנו
בתור הציבור
המובחר עלי
אדמות,
הציבור

שנשאר
כשארית
הפיה לקידוש
ה' בבריאה
פתאום

נראה... אבל
בס"ד גיליתי
באותה
הזדמנות כי
עוד לא

אבדה תקווה חלילה, בדרך לסעודת השבת ראיתי בזוית העין

את אשתו של אחד האברכים הולכת עם מטפחת,

אשתִי סיפרה

לי כי גם

אשת אברך

אחר מאותו

מעמד גם כן

עברה
למטפחת,
באותם רגעים
הבנתי
שכנראה לא

הכל אבוד
חלילה ויש
מה לעשות
בעניין.
בדרשה

שהזמינו אותי
לדבר על
החתן, הראש
שלי לא היה
במקום,

הפרשת שבוע בשבת היתה פ' וישב, ואני מתוך הכאב

שלי דיברתי
על כך שעם
ישראל נקרא
בשלושה
שמות העם

ה"עברי" "ישראל" ו"יהודים" וכל דמות העומדת

מאחורי אחד

השמות

מאופיינת

במיוחד

בדביקות

באמת
ולעמוד מולן
כל העולם
מבלי לעשות
יותר מדאי

חשבונות,
אברהם
העברי
שעמד מול
כולם, יעקב

אבינו שידע לחיות מול עשיו ולבן ולשאר בצדקותו

ויהודה שהודה ולא בוש, וסיפרתי גם סיפור על החתן כיצד

ידע לעמוד
מול לחץ
חברתי קטן
באיזה עניין,
זו היתה

התרומה הקטנה שלי לנושא באותה הזדמנות...

בסעודה שנייה כבר ישבתי עם האברך השני

שאשתו
החליפה,
שאלתני אותו
לפשר העניין
והוא סיפר

שכל זמן
שהם גרו
בבני ברק
לאשתנו לא
היה נעים

מהמשפחה שלה אבל כשהם עברו לקריית ספר הוא פשוט

החליט
שכבר אין
הצדקה
שאשתו
שלך עם

פאה ופשוט

גזר אותה...

הוא גם שפך

את ליבו על

המצב, גם

הוא מגיע מבית מסורתי ולא גדל בתוך הציבור

החרדתי, וגם
הוא כמוני
הרגיש ש"כ"כ
את הכאב
הנוראי הזה

לראות את

הציבור

שכ"כ

התפעלנו

ממנו נמצא

בשפל

שכזה...

אם אני לא

טועה באותו

שבוע ממש

היתה פרסומת בעיתון על כולל חנוכה ללימוד

סוגיית פאה

נכרית,

אשתי

ניחשה שאני

אשמח

ללמוד את

הנושא

ושמרה לי

את

המודעה,

התקשרתי

לטלפון

שפורסם

שם, ודיברתי

עם פעיל

נפשנו שהיה

ממארגני

הכולל

הנ"ל, היתה

לנו שיחה

ארוכה, סיפרתי לו על כל תהליך החקירה

שלי בנושא,

על הצער

שלי ממה

שקורה לעם

ישראל

בעניין, והוא
סיפר לי
שהוא פעיל
בנפשנו
"רק" משנה

שעברה,
הוא עצמו
לא יסד את
הארגון אבל
בשנה

שעברה
אשתו
הציעה לו
שייקר לכולל
חנוכה

ללמוד את
הסוגייה
ומאז...
"החיים שלי
נהרסו"... כך

הוא אמר,
אשתו גם
לפני כן
הלכה עם
מטפחת

אבל פתאום

שהוא ראה

את הדברים

מבפנים,

כיצד

הפוסקים דנו

בדברים,

ועד כמה

העניין לא

פשוט

בכלל, הוא
כבר לא יכל
שלא
לעשות
משהו בנידון

ולמשין
עם החיים
כרגיל, ומצא
את עצמו
עושה מה

שהוא יכול
בין הסדרים
כדי לחזק
את המצב
וכו'... כיום

אני כ"כ מבין

את מה

שהוא אמר

אז, כי כיום

גם אני יכול

להגיד בדיוק

את אותם

הדברים,

אחרי אותו

הכולל

"נהרסו לי

החיים"

פתאום

אחרי כמה

ימים גילית

שהנושא
הזה של
פאה נכרית
שבשייבה
ובחברה

הוצג בפני

כדבר שהוא

כ"כ

לכתחילה,

כהנהגה של

בני התורה, כרעיון השקפתי מבריק, הוא למעשה

מאוד מאוד

לא פשוט

מבחינה

הלכתית,

ודא אני

כותב ממשי

בלשון

המעטה.

החלטתי

שאני רוצה

ללמוד את

הנושא בעין

כמו שצריך,

הודעת

לראש

הכולל שלי שאני מסרב להצעה לנהל ביחד מסגרת של

כולל ערב,

והשקעתי

את עיקר

כוחתי

בלימוד

הסוגייה, וככל שלמדתי יותר גיליתי שיותר ויותר

דברים
שהתחנכתי
עליהם
בישיבה הם
פשוט נראים

אחרת בתוך

דברי

הפוסקים...

באותו זמן

למדתי

בכולל ליוצאי סלבודקה בירושלים, האברכים

שם כולם
יראים
ושלמים
מדקדקים
קלה

כבחמורה,
חלק גדול
מהכולל
הקפידו
לקנות רק

בשר משחיתות פרטיות, ולייצר יין לבד, וכן

שאר הנהגות למינהם, שבברוב הציבור

לפעמים
אפילו לא
מודעים
אליהם,
אבל מאידך

דווקא אצל

אותם

אברכים

המציאות

הזו

שהאשה
הולכת עם
פאה היתה
מציאות
פשוטה,

ככה כולם
התחנכו
בדיוק כמוני.
בהתחלה
חששתי

מאוד

שידעו מה

דעתי

בנידון,

ידעתי שמן

הסתם אני
אזכה
למבטים
של תמייה
ואולי קצת

בוז, אבל
האמת היא
שיראת ה'
של אותם
האברכים

הוכיחה את

עצמה,

והתגובות

היו שונות

בתכלית,

ה'יה גילוי התעניינות, חלק ביקשו מראה מקומות

לסוגייה,
הנידון הפך
לשיחה
הקבועה
בהפסקות,

בלהט
אותם הימים
החלטתי גם
אני להקים
מסגרות

לימוד כמו
אותו כולל
של חנוכה,
אספתי
קצת כסף

והצעת לכל מי שירצה מלגה של כ150 על

השתתפות

בכולל

צהרים

ללימוד

הסוגייה

במשך
שבוע,
עשיתי
טלפונים
דיברתי עם

עוד אחד
ועוד אחד,
ביקשתי
מחברים
שיגיעו,

התרוצצתי למצוא מקום לימודים, ובסוף... רק

אברך אחד

הגיע

ללמוד את

הסוגי"א, רק

אברך אחד

הגיע אב ל
בסוף סדרת
הלימוד
אשתו
החליפה

למטפחת.
היינו באותו
זמן
חברותא
אני ואותו

אברך, ואת

מראה

הפנים שלו

בזמן

שהגענו

לעומק
הסוגייה
ולביאור
הדברים,
ברגעים

שכבר
התברר
שההיתר
הוא כ"כ
לא פשוט

(בלשון)
המעטה)
אני זוכר
עד היום,
וכבר

הורגלתי
משהו
למראה
הפנים הזדה
ממסגרות

לימוד
נוספות
שזכיתי
ללמד
בהם,

פתאום

האברך

שכבר

שנים אשתו

הולכת עם

פאה, וכבר
שנים חי עם
תחושה
שהדבר
פשוט

ולכתחילה

וזו הדרך

המובחרת

לבן תורה

מתוודעה

לחומרת העניין לדברי הפוסקים השונים

בנידון, ואז
התהלך
דומה, אותו
אברך
מסתגר

בעצמו,
נהיה שקט
מהורהר
חסר
נינוחות,

וכו'...
הדבר
המדדהים
בכל
הסיפור

הזדה שאותו

אברך

אפילו לא

סיפר

לאשתו כי

הוא לומד

את

הסוגי"א,

הוא בכלל

לא חשב

לחזור
הביתה
ולהנחית
עליה את
הגזירה

החדשה,
אלא פשוט
רצה לדעת
מה האמת,
והיתה לו

ס"ד ובאותו

יום אחרי

שהוא כבר

הבין את

חומרת

הדבר
אשתו
ניגשה אליו
ושאלה מה
דעתו

שהיא
תעבור
למטפחת...
. אותנו
אברך הפך

לתקיף
בנושא הזה
ודעתנו
נשמע יותר
יותר

בשיחות בהפסקת הצהרים של הכולל.

הדיונים בכולל הלכו וגברו והאברכים

ביקשו ממני ללכת לששאול את

הרבנים אין הם עונים על כל

הקושיות

שהצגתי

בפניהם

בעניין

ה"היתר" של פאה נכרית, לי לא היה כח

לדברים,

כבר

הכרתתי את

התשובות

לעניין מהעבר, תשובות קצרות לא

ענייניות שהעומד מאחוריהם זה מאין

הבנה שהדבר הוא כ"כ פשוט ומי

שחוקר בעניין הוא לא כ"כ חדור

בהשקפה ליסטאית ושכל ישר, אבל בכל

זאת החבר'ה לחצו ואני יצאתי

למסע. ראשונה פגשתי רב אחד

שהכרתי

מהעבר

ונהגתי

לשוחח

איתנו על

הא ועל

דא בענייני

השקפה

והנהגה,
שאלתי
אותו עם
הוא יודע

עם מי אפשר לדון בנושא,

והוא ענה "הבר'יסקרו ב התיר את

הפאה" שאלתי אותו "איפה

הפסקק?"

והוא

הסתכל

עלי כאילו

יצאו מפי

משפטי

כפירה,

הוא אמר

לי החזו"א התיר, ואני שאלתי "איפה

הפסקק? אני רוצה להבין את הרעיון

מאחורי ההיטור, ובנתיים אני לא

מוצא שום

רב שיסביר

את

הדברים"

הוא השיב

"אתה גם

רוצה

שיסבירו

לך?!"

"כולם

הולכים

כך"

"אשתו של

הזלכת כן

הבת של

הזלכת

כך" ושוב

כמו

שכתבת

כאילו

הדבר כ"כ

פשוט

וברור, וכך

תוך כדי

שיחה הוא

התחיל

להתרחק

ממני

וללכת

לדרכו

כבורח

מפני

חברה

רעה ואני

נשארת

עם

תשובה לאברכים בכולל, "יש לי

תשובה" אמרת כשנכסתי להיכל

הכולל

בזמן סיום

ההפסקה,

"נומה?"

שאלו

החברה

ואני

אמרת

שהתשובה

היא אותה

תשובה

כמו

שכולם משייבים, אשתו של והבת של

וכולם עושים כן, ויש היתר והדבר

פשוט וכו'

וכו'... טוב

תשאל

עוד רב

ביקשו

החבר'ה

מהכולל

וקלי לא היה

כח לזה אבל לכל מקרה ניסיתי

בהזדמנות

אחרת

לגשת

לרוב אחד

שהכרתני

וגם איתנו

שוחחתי

לא פעם

בענייני הלכה, לא פעם דיברתי

איתנו בלימוד בכל מיני עניינים,

וידעתי

שהוא

מאוד חביב

ואדיב,

ניגשתי אליו בביהכנ"ס כלשהו

בירושלים,

הוא ראה

אותי וקם

בפני קצת

פינה לי מקום לצידו אני התיישבתי

ולאט לאט

התחלתי

לדון

בנושא,

ולאט לאט

פניו

השתנו,

הוא נהיה

יותר ויותר עצבני ולא נינוח, והתחיל

לענות שזו

סברא

פשוטה

שלא יתכן

שבזמן שהפאה תלויה על הקולב

שבקיר היא לא תחשב ערוה

ופתאום על הראש שלה היא תחשב

לערוהה, אני

עניתני כי

טענה זו

לא מובאת

כלל בפוסקים ומוכח להדי"א

שהם דנו

בנושא

מכיוונים

שונים

לחלוטין מתוך הגמרא, והקשתי

עוד ועוד

קוששיות,

הוא טען

א'. ואני

טענתי

שזדה מוכח

מדברי

הגר"א

שלא כן וכן

מהריטב"א

הרשב"א

המאירי

וכו'...

התנצלתי

רבות שאני

לא זוכה

לרדת

לסוף

דעתנו,

ניסיתנו כי כמה

שפחות לגרום לו להרגיש לא בנוח

אבל למרות הכל לאט משהו

השתנה אצלו עד שלב סוף פיו נפתח

לרווחה והוא התחיל לפרט את

דעתנו במשנה תוקף "אין לכם עולם

הבא"

"הרשעים

האלו

מנפשנו"

"זו הסוגייה שיושבת לך בראש, כזה ראש

מלוכלך"

"הבעיה

היא

שאתם לא

מקבלים...

"ועוד

כמה

וכמה

תוכחות כנגדי על שהעזתי לדון איתו

בדברים, ועוד בפני אנשים אחרים

שישבו באותו בית כנסת, "קייבלתי"

תשובה ברורה! אמרת לאותו

ת"ח, "זה

פחות או

יותר מה

שכולם

עונים

והתמונה

מתחילה

ל"התבהר"

אמרת ונפרדתי מהבני"ל לשקלום

וּחְזַרְתִּי לְכוּלְלִי לְסַפֵּר עַל הַמַּהְלָךְ

המבריק של אותנו רב, ואני לעצמי

שלחתי בינתיים מכתב לאותו רב

בתוכחה על הדרור בהראה להשיב לי

על שאילה

בהלכה,

שאילה

שאפילו

לא זכיתי לששואל, מכתבי זה הוליד

אחריו

מסכת

התכתבות

ארוכה ובה

ניסיתי לדון

עם אותנו

הרב

בנושא, אך

שוב ושוב

טען לי

הלה כי

בנותיו של

פלוני הולכות ככה, אשתו של

פלוני הולכת ככה, ועוד הוסיף כי

אני צריך

לבקש

סליחה

מכל

הנשים

שהולכות

עם פאה כי

אני חושב

שהם לא

צנועות

ולבסוף

כתב לי כי

שמע בעבר מאחד מראשי

הישיבות שאמר "בתקיפות עצומה" כי

ישנו איסור

חמור

ללמוד את

הסוגייה

(?!) כי

כבר

הוברר

ללא ספק

שאשתו

של...

ואשתו של

הלכו בפפ"נ

ובודאי היו

שומעות

לבצע ליהן

אילו היו

אוסרים זאת וכו' וכו'... ובקיצור

הבנתי שאין עם מי לדבר,

כך נמשכה

ההתכתבו

ת כשישה

חודשים

בערך, ובזמן הזה אני כבר הספקתי

ללמוד את

הסוגייה

עם עוד

ועוד

אברכים ובחורים ורבנים, למיניהם,

וּכְלָל מַכְתֵּב

שֶׁקִּיבַלְתִּי

וְבוֹ

תְּשׁוּבוֹת

בסגנון של

"כולם

עושים

ככה" רק

הבהיר לי

יותר את

גודל

החורבן

בדורנו

בעניין זה,

ורק עורר

אותי יותר

להבין עד

כמה יש

צורך בזיכוי

הרבים

בעניין זה

והדבר הוא

ממש

בגדר

שלא

תשתכח

תורה

מישראל

חלילה

וכמו

שכתבתי

לאותו ת"ח

במכתבי

האחרון

אליו "וחייב

אני לצייין כי

את הדחיפה הגדולה לעיסוקן זה

קיבלתי

דווקא

מהרב

עצמו אחרי

אותו מפגש בלתי נשכח,

דאז עוד
הייתי נבון
והיה נראה
לי כי יש

דבר מה

שכדאי

ללבן

וכאמור

ניגשתי אז
לרוב בתום
לב, אך
תגובתו

ויחסו של הורב לעניין של לימוד דבר

מדברי התורה, וחוסר היכולת

שלו להסביר את טעמו בהלכה

למרות היותנו מוררה בדבר להיתר

השאיירה

בי רושם

חזק

ביותר,

ומאז

נתחזקה בי

ההחלטה

ללמוד

לעצמי וללמד לאחרים סוגי"א זו

וככתוב "ללמוד ללמוד לשמור

ולעשות

את כל

דברי

התורה

וכו'..."

ונאמנים

עלי דברי

החזו"א

אשר

בדבריו

קשה שלא

להבחין עד

כמה חרד ה'יה לטענה כי אין ללמוד

הלכות אלא מתוך השן"ע ולא ממה

שְׂרֵוּאִים

אֶצֶל

אֲחֵרִים

וְאֶפִּילוּ

גדולים וטובים, וכלל ששכן שלא

להקיש מהנהגות שנהגו בדור

האחד ולמעתיקים לדור שאחריו

ועוד בלי שום עיון והתבוננות, ומה מצער

לשמוע כי

"לזכותנו"

של אותנו

צדיק

ורעייתו שמציאותם היתה אך ורק

מסירות נפש לתורה ולקיומה

בכל התנאים והדקדוקים , ולבוא

ולחכריו על דבר מה מדיני התורה כי

נאסר הוא

מהיום

והלאה

בלימוד... ,

ומי יודע כמה זעזוע וצער ה'יה ל'אותו

צדיק בשומעו דבר'ים אלו הנאמר'ים

כביכול ל"ע"עילוי נשמתו"... וקשה לי

שלא

להביע את

תמייתי

שאחר כל

ההתקשרו

ת בינו

בנידון

כאשר

רבות תמה

עלי הרב

שאני זוכה

לרדת

לסוף דעתו

של מעשה

מעולם לא

למד הרב

את

הסוגייה

(עקב דברי

ה...)

לסטענטו),

כאשר

מאיידרר אני

כבר

חודשים

רבים

מברר

ומלבן

סוגי"א זו מהמקורות מהש"ס ראשונים

ואחרונים הדק היטב בין עם עצמי ובין

עם אחרים

ואמנם איני

גדול גדול

הדור אבל

מ"מ אינני

ילד

בחיידי

שעוד לא

מבחין בין

ימינו

לשמאלו

והבז של

הורב על

קוצר

הבנתי

בסוגי"א

כאשר אני

עיינתתי

בדברים

ואילולו הרב

נמנע

מכך...

ולא יחשוב

הרב שיש

בי תרעומת או מטען שקלילי

כנגדו וכו', ששכן למרות כל יחסו

המזלזל של הרב כלפי מתחילה

ועד סוף עדיין איני יכול להתעלם

מגודל

הנסיין בו

נמצא הרב

כעת, ומה

שטען הרב

בעבר כי

כיון

שאשתו

אינה

הולכת עם

פאה

ממילא

נחשב הוא

כאינו נגוע,

נאלץ אני

שלא

להסכים עם הדבר ששכן מאחר והרב

נמצא

בחברה

כזו שאסור

לעייין

בסוגייה, וכיון ששהרב עצמו סובר שהמוצא

צד איסור

כלשהו

חייב

להתרוצץ

וללתנצל בפני כל הנשים הצדקניות

וכו', אזי
האם אין
זה מובן
שבאם

יתברר לרוב ע"י העיון בסוגייה א כי

יש צד איסור בדבר, שבמקרה

כזה יצטרך

הרוב

לתעצמות

נפש

גדולות ביותר, ופתאום ימצא הרב

את עצמו

מחוייב

להודיע

לכל

שואליו כי כל מה שהתיר להם פאה

נכרית לא

ה'יה זה

מתוך העיון

בסוגי'א

אלא רק כי

חשש

לפגיעה

באשת

החזו"א

והח"ח

זצ"ל,

(שאת

הפאות של ימיהם כבר לא ניתן

להשיג

כיום...)

ובכמה

הרמות

גבה יזכה
הורב באם
יטען בקרב
אנשי

שלומו ורבותיו כי הוא סובר לאיסור

בנידון דפאה נכרית, ומן הסתם אין

זה מן הנמנע שיחשוש הרב שמא

את אותו היחס אותו זכיתי לקבל אני

מהרב יקבל הרב בעצמו מאחרים

באם יעיד לסטעון כי ההיתר בניידון אינו

כ"כ מבורר, ועוד כהנה וכהנה, וכי

אין די בכל

זה כדי

לגרום

לחוסר

רצון גדול

ביותר

מלנסות

ולבדוק

אולי אולי

בכל זאת

יש כאן

איזה משהו

שצריך לברר... (ומאידך פשוט הוא

דלפום

צערא

אגרא, ולא

בכדי עמנו

נקרא על

שם

אברהם

ה"עברי",

ולא בכדי זכה יהודה למלוכה. ולוי בעצמי

ה'ו הרבה

חששות

מהעיסוק

בסוגי"א

עקב לעג החברה...

אך למרות

הכלל דווקא

אהבתי

ללמוד על

אורחות

החזו"א והתבוננות בדבקו באמת

בכל מצב

היא

שחידקה

אותי, כיצד

עמד לו

כמעט

בודד

לחלוטין

והיה כמעט

כמשוגע

מזל המוני

החרדים

שנהו אחר

השקר

הציוני,

וכו'...

דלא שם אל ליבו דבר זולת

בקשת

האמת

ודברי חז"ל

ד"א ל' יבוש

מפני המקל עיגים, ובכל דור ודור כלל

ישראל

נמצא

בנסיון זה

או אחר

ובכל ניסיון

וניסיון

נמצאים

אנשים

גדולים

ויקרים

ואפילו

ת"ח

מופלגים

גם בצד

המוצלח

וגם בצד

שאה"כ

הפך

לזכרון

עצוב

בתולדות עמנו, וכל התנ"ך מלא מזדה,

ואמרו ז"ל אל תאמין בעצמך עד יום

מותך וכו'

וע"פ רוב

נהיית

ההמון

איננה לכיון

היותו

מוצלה

שבין

הצדדים, ותפילתי תמידית היא לדבוק

באמת, ואפילו יהיה זה במחיר של ספיגת

בוד ולעג

עדיין כבוד

שמיים

עדיף,

וחיזוק גדול מאוד מוצא אני בדרכי שלי

בראותי כי הרב (ועוד פה ושם כאלה

אשר

מבססים

את ההיתר

של הם ע"י

"תקיפות

עצומה"

וכל כה"ג (ג)

על כל

גדלותו בתורה וביכולת ההסברה

ששלו לא יכול היה להמנע מתחילה

ועד סוף מהטחת ססמאות ותמיחות

בלי סוף

על

שאלות,"

תוך כינויים

למינהם כגון "אין לך עולמים הבא"

ו"ר ששעים"

ו"ר הבכעיה

היא

שאתם לא

מקבלים",

"כל בר

דעת

מבין..."

ו"ת"ח

אמיתיים

לא

מתנהגים

כך,"

ו"אתה

בצד

המאוד לא

נכון של המתרס", ו"חבל שללא זכית

לחושבים

והרגשים...

"ו"בזזה

נכשש

הנסיין לתקשר איתכם הפלא

ופלא" וכו'

וכו' וכו'...

ומבלי

שכמעט

טרח הרב ללבן ולפרט ולענות על

שאלותי אם בכלל, וכמעט זנח הרב

לחלוטין את החשש מהונאת

דברים והלכות פנים ואף כי הזהירו

על זה ז"ל

מאוד

ואפילו

לדבר

מצוה (ואין

בני שום

קפידא

כלל) וכלל

זה כאשר

שוב ושוב

טוען אני כי

רצוני הוא

להבין ולרדת לסוף דעתנו של הרב

וכמה התנצלתי בפני הרב באותה

השיחה (ובככלל) על קוצר הבנת',

וכבר כתבת'י כי מכתב'י הראשון

ה'יה על דרך תוכחה ולתועלת

הורב וכדאיתא בתענית כ. במעשה

מרי"א

ברי"ש

עיו"י"ש, ש, וגם

התנצלותי

ה'יתה ע"מ

לפתוח

לרוב פתח

ולמנוע

מהרב כל מבוכה, (ואם ניחא לילה לרב

למשכונני

נפשי'ה

בהוראת

ה'יתר

בדבר הלכה בסוגייה שמעולם

לא עיין
בה, ולסכן
עצמו
בחשש

הונאת דברים, וכל כה"ג לי אין אלא

להצטער על הדבר, ואני את שלי

עשיתי. ולמרות הכל לא טרח הרב

להסביר לי

מה

החילוק בין

היתר

עסקא לבין

סוגי"א

דפאה

נכרית

זולת ע"י

הבעת

זעזוע

מחוסר

היכולת השכלית שלי וכו'... וכ"כ לא

הסביר לי הרב מדוע סוגיית א של פאות כן

נשפטת ע"פ מס' הנשים ההולכות

כך ואילו העירוב השכונתי אינו נבדק

אלא ע"י

השן"ע, וכן

התעלם

הרב

מצויטוט דברי גדולי ישראל שפרסתי

במכתבי

עד כה

כאילו כל

אלו כלל

אינם

קיימים, וכן

שאר

הדברים

והשאלות

קיבלו

כולם יחס

זוהר ואפילו

קצה קצה

של מענה

אמיתי עוד

אין בנמצא

(ובנוסף להרבה טענות ושאלות

ששאלתי

והרב

משום מה

התעלם

לחלוטין).

ואחר כל

זה עוד

מצפה

הורב כי יש

בי איזה

ה"א

כלשהי

ש"ש" אמונת

חכמים"

הכוונה היא

לקבל את

דברי כל מי שעוונה בהלכה באופן

שכזה יהיה

מי שיהיה!?

מאיך אני

שאינני גדול דור, ואני סה"כ אברך

צעיר בעל

תשובה

עם חזות

ספרדית

ושקליטתי ההלקאתי וכושר הדרשנות

שלי אינו

משתווה

לזה של

הרב

ואפילו הכי

מוצא אני

את עצמי

שוב ושוב

בשיחה

עם

אברכים

ליטאים

חרדים

מבית

ומחוץ

ות"ח

גדולים יותר או פחות ובמסירות

שיעורים ושיחות ובקלי שום תוקפנות

ובלי הטחת האשמות זלזול או

כעס ובלוי

שום

נזיפות

כלפי

השומעים

על קוצר

הבנתם

שאינם

זוכים לרדת לסוף, דעתי,

ואיומים על

כי "הם

נמצאים

בצד

המאוד לא

נכון של

המתרס

והם

רשעים עם

ראש

מלוקלך

שאין להם

עולם הבא

והבבועיה

היא

שאתם לא

מקבלים

וכו' וכו' "..."

אלא רק

ע"י ביאור

עיקרי הסוגייה מהיסוד תוך הצגת

דברי הגמרא והפוסקים ותוך מתן

תשובות לשאלות, ושוב ושוב זוכה אני

להסכמה מצד השומעים יותר ויותר

ציבור יראי

ה'

מצטרפים

לסייע

בנידון ולעזור ולהקיים עוד

מסגרות לימוד ולחזק את שאר

הצרכים

חיזוק,

ואצל

רבים

הצער על המצב הוא עצום, ופעם אחר

פעם
מתבשר
אני על
כאלו

שעברו מפאה למטפחת וכן

התחזקו בשאר דיני הצניעות... ובאם

נזכיר את אותו צדיק החזו"א די"ע נמצא

כי כן היתה

דרכו

במאבקו

מול

הבלתי אפשרי שהיה בדורו אם

בעניין הציונות ואם בעניין השמטיטה

וחיזוק לימוד התורה דקדוק

ההלכה וכל שאר הדברים, למרות

היותו מחוסר כל כוחות גשמיים,

בכל זה
לא נזקק
הוא לשום
תקיפות

וזלזול

ואפילו

בהיותנו מול

בן גורריון

ואפילו יכולת לדרוש מול קהל

לא היתה

בידו, ועם

כל זה

דבר

באמת בלי

שום

פשרות

ואמר את

דבריו בהשקט ובנועם והפך את

העולם."

וכמו

שאפשר

להבין תוך

כדי ההתכתבו ת הפכתי לפעיל

נמרץ בנפשנו, וזכיתי ב"ה למסור

שיעורים בעוד ועוד מסגרות לימוד,

ולייסד יחד

עם חברי

הפעילים

עוד

כוקלים ללימוד הסוגיות הנוגעות

לצניעות

ועוד

כנסים

ועוד

פעילויות

שונות

והרבה

אברכים

שנשנותיהן

הולכות

עם פאה

נרתמו גם

הם לפעילות ואפילו קיבלנו

תרומות מפאניית אחד שאמרה

שהיא

מבכינה את

גודל

החורבן

אבל קשה

לה

לפרוש...

ואין לי

אלא

לקוות

שכל

אברך

ואשת אברך יזכו לתת לניידון זה

את הדעת

כמו

שנותנים

לכלל נידון

תורני אחר

ויזכו

לכוחות

לעמוד

מזל הסחף

שגם כן

הולך וקטן

ויעשו

בס"ד את

הצעד

המיוחד.

ולבסוף

נספר, מה

קורה עם

אותו

אברך

שלמדנו ביחד וכו' וכו'... אז אחרי

כחצי שנה

של

פעילות

סיפרתי לו

שש
אני

רוצה

לעבור

דירה

לעיר אחרת, הלה שאל ומה

יְהִיָּה עִם הַפְּעֵי־לֹות שֶׁלְךָ כֵּאֵן?

ועביתתי כי

נמצא

כבר

מישהו

שימשוך את העבודה, והוא ענה

כי כבר יש לפחות מישהי אחת

שהחליפה

בזכות

הפעילות..

■

וכששאל

תני מי?

הוא השיב

"אשתי"